

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 6(224)•2020

чэрвень

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, доктар філалагічных навук, прафесар

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, доктар філалагічных навук, прафесар

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, галоўны спецыяліст

упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

А. У. БЕЛЬСКАЯ, адказны сакратар

Р. А. БАРАВІКОВА, лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь

Г. М. ВАЛОЧКА, доктар педагагічных навук, прафесар

Л. М. ГАМЕЗА, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. В. ЖУКОВІЧ, дырэктар сярэдняй школы № 1

імя В. Х. Галаўко г. Бярозы

В. У. ЗЕЛЯНКО, доктар педагагічных навук, дацэнт

Я. В. ЕСІС, настаўнік вышэйшай катэгорыі

сярэдняй школы № 16 г. Мазыра

Т. У. ЛОГІНАВА, начальнік аддзела

метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі

Нацыянальнага інстытута адукацыі

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, доктар філалагічных навук,

прафесар, акадэмік НАН Беларусі

А. М. МАКАРЭВІЧ, доктар філалагічных навук, дацэнт

Т. І. МАРОЗ, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

М. І. НАВУМЧЫК, настаўнік-метадыст,

намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі

Ж. В. НЕКРАШЭВІЧ-КАРОТКАЯ, доктар філалагічных
навук, прафесар

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі

А. К. ПЕКАЧ, настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, доктар філалагічных навук, прафесар

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, кандыдат педагагічных навук,
дацэнт

С. Л. РУМЯНЦАВА, настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка

А. В. РУЦКАЯ, заслужаная настаўніца Беларусі

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, доктар педагагічных навук,
прафесар

Г. І. ШМАЯНКОВА, настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Магілёва

І. Ф. ШТЭЙНЕР, доктар філалагічных навук, прафесар

Заснавальнік і выдавец
РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск
тэл.: (017) 297-93-20 (адк. сакратар)
тэл.: (017) 297-93-22 (аддз. маркетынгу)
факс: (017) 297-91-49.
E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),
aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Настаўніцкі семінар

Беларуская мова і літаратура: актуальныя пытанні навучання і выхавання:
матэрыялы завочнага круглага стала

- 3 *Ступчык Н. Ф.* Прызванне — рухаць прагрэс
- 5 *Мазур Т. М.* Родная мова — выток і аснова
- 7 *Кайнава І. П.* Развіццё творчых здольнасцей навучэнцаў праз арганізацыю самастойнай працы
- 8 *Багдановіч М. І.* Стварэнне вершаваных канструкцый як сродак павышэння матывацыі да навучання
- 10 *Байко Т. М.* Развіццё моўнай культуры навучэнцаў на ўроках беларускай літаратуры
- 12 *Арлова Х. І.* Сучасны ўрок: прыёмы стварэння вучэбнай матывацыі (з вопыту працы)
- 14 *Крэч Т. С.* Фарміраванне навукова-даследчай кампетэнцыі вучняў на ўроках беларускай мовы (з вопыту працы)

Методыка і вопыт

- 17 *Шур В. В.* Малая радзіма ў псеўданімах беларускіх пісьменнікаў
- 23 *Якімовіч А. М.* Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Запрашаем на ўрок

- 25 *Навумчык М. І.* Вывучэнне казкі У. Караткевіча «Лебядзіны скіт» (VI клас)
- 30 *Вараб'ёва А. А.* Характарыстыка герояў апавесці В. Быкава «Жураўліны крык» (урок у VIII класе)

Рыхтуем ся да тэсціравання

- 37 *Васілевіч С. Л.* Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплекснае заданне № 86

Пазакласная работа

- 41 *Міхно Н. Ф.* Якуб Колас: жыццё, творы, героі (семінар-даследаванне, IX клас)
- 50 *Кошчыц І. А., Кармызава Ю. Г.* «О Беларусь, мая калыска...»: пазакласнае мерапрыемства для вучняў VI—VII класаў
- 54 *Балуева Л. М.* Родам з дзяцінства, абпаленага вайной: літаратурна-музычная кампазіцыя, прысвечаная жыццю і творчасці Уладзіміра Ліпскага (IX—XI класы)
- 59 *Ланіцкая Т. М.* «Мой родны Мінск... жыві, квітней пад зоркай залатой...»: літаратурна-музычная кампазіцыя для навучэнцаў IX—XI класаў

Займальны матэрыял

- 64 Кузьма Чорны: жыццё і творчасць: крыжаванка. *Склала Л. М. Балуева*
- 63 Дзмітрый Мікалаевіч Лебядзевіч: памяці актыўнага аўтара і сябра часопіса

На **другой старонцы вокладкі** — партрэт Алеся Петрашкевіча (1930—2012). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На **трэцяй старонцы вокладкі** — фотаздымак мемарыяльнай дошкі ў гонар Васіля Быкава на будынку ДУА «Дзіцячая мастацкая школа № 1 г. Віцебска»; у гэтым будынку ў даваенны час месцілася мастацкае вучылішча, тут у 1939—1940 гг. на скульптурным аддзяленні вучыўся Васіль Быкаў (адкрыта ў 2008 г.; скульптары Валерыі Магучы і Аляксандр Гвоздзікаў). *Фота Д. У. Восінава.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары А. У. Бельская, В. Д. Дзяруга. Карэктар А. У. Бельская. Камп'ютарны набор А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай. Макет і вёрстка І. М. Кузьмянковай.

Выхад у свет 29.06.2020. Фармат 60×84^{1/8}. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 7,44. Тыраж 1221 экз. Заказ 68. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённая, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 297-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск